

Yenjelə yon senre yofč AMCSI wi sewe we SEWE wi nawa senre

Amɔsi wi tunŋo ko la ma mbaa Yenjelə li yon senre yuun. Eén fō naa Yenjelə làa kaa wi yeri ma yo wi sali senre ti yari, wìla yiri wa wi ca, wa Zhuda tara, ma kari ma saa Yenjelə senre ti yo wa Izirayeli tara ti yonlɔparawa kamengé kɛs wunluwɔ pi ni. Ki wagati wi ni, tara woolo pe tawa pìla pye na jiti na kee yegé, naa sheregɛ konɔ kapyere ti ni, konaa a pè cen yeyinŋe na pɔw. Eén fō ki wagati wila pye fun wagati wa, ḷa ni pàa pye na kambasinnde, naa kopiire konaa dufile wi piin. Penjagbɔrɔ fenne pàa pye na fyɔnwo fenne pe jɔlo konaa ma pe fanŋga ki kan pe na. Tiwiyaara nda pàa pye na tinwi ti ni wa janla na, ti sila pye ma yala. Saraga wɔfenne pe nawa pi sila pye ma filige. Konaa ki ni fuun, ki leeple mbele pe ni fuun pàa pye ma taga pe yee na, fō yere ma cen na «Yawe Yenjelə li pilige» ki singi nayinmɛ ni. Kona, a Amɔsi wì si ka yo pe kan, a kì yiri ki ye pe wogo ki ni. Wìla yo fō:
Jɔlɔgɔ yen ye wogo, yoro mbele yaa Yawe

Yenjelə li pilige ki singi ki pan we.
Yingi yaa singi Yawe Yenjelə li pilige ki pan ki kan ye yeri?
Ki pilige ki yaa ka pye diwi pilige.
Yanwa se ka yiri ki pilige ki ni...
Ee, ki yaa ka pye diwi wɔlɔ pilige.

Yanwa se ka yiri (Amɔ 5.18,20).

Amɔsi wi yɛn na leeple pe yinri ma yo pe pe kapyere ti kanŋga pew. Sanni pe sa cɛn paa shɛrɛgɛ musaga piin konaa mbaa saara woo lɛgɛrɛ, pe daga mbaa ŋga kì sin ko piin. Wila yo fo:

Ye kaselege ki yaga ki yiri paa yɛgɛ ŋga na pulugo tɔnmɔ ma kaa na janri na yinrigi we.

Kasinŋge kila yinrigi paa lafogo yɛn, ŋga ki se waga (5.24).

Sewɛ wi yɛn ma kɔɔnlɔ yɛgɛ ŋga na

Yenŋele li yaa jɔlɔgɔ wa Izirayeli woolo poro naa pe cenyɛenlɛ pe na 1.1-3.2

Izirayeli tara naa Samari ca ki ni, ti yaa ka tɔngɔ 3.3-6.4

Amɔsi wila yariyanra kanŋgurugo yan 7.1-9.10

Nga kila kɔn ma tɛgɛ Izirayeli woolo pe wogo na, ki yaa ka kanŋga 9.11-15

Senre ti lesaga:

Yenŋele yɔn senre yofɔ wi kala

¹ Amɔsi ŋa wila pye Tekowa ca yaayoro kɔrofennɛ wo wa, wo sɛnyoro ri nda yɛɛn. Ki kagala ŋgele kàa naga wi na Izirayeli tara wunluwɔ po kanŋgɔlɔ, Zhuda tara wunlunanya Oziyasi wo naa Zhouwasi pinambyc Yerobowamu ŋa wila pye Izirayeli tara wunlunanya pe sanga wi ni. Kila yɛle shyen lo tin sanni tara ti sa yɛgɛ[†].

² Amɔsi wila yo fo:

[†] **1:1 1.1:** 2 Wunlu 14.23-29; 15.1-7; 2 Kuro 26.1-23

«Yawe Yenjelé li yen na gbanla wa Siyɔ̄n[†] ca.
 Li magala li yen na yinrigi ɔ̄gbanga wa
 Zheruzalemu ca.
 Yaayoro kɔ̄nrifenné pe yaayoro kasara ti yen na
 waga.

Karimeli yanwiga go na yan ki yen na kuun.»

YENJELÉ LI KITI KONG KI YONG

1.3-2.16

*Yenjelé yɔ̄n senre nda tìla yo
Damasi ca ki wogo na*

- ³ Pa Yawe Yenjelé lì yo yεen fɔ̄:
 «Damasi ca fenne pè kapege taanri pye,
 fɔ̄ yεre tijere[†];
 ki kala na, mìgi kɔ̄n maga tegε fɔ̄ mi se pe yaga
 mbajɔ̄lowɔ̄;
 katugu pè Galaadi tara woolo pe tɔ̄ngɔ̄ paa yεgε
 ɔ̄ga na pe ma kaa lugu yarilire pire na
 mari sun tugurɔ̄n yarilire sunkanɔ̄gaga
 ni[†].
⁴ Mi yaa kason le wunlunaŋa Hazayeli wi go ki
 ni mbege sogo.
 Kona, ki kason ki yaa wunlunaŋa Beni Hadadi
 wi wunluwo yinre ti sogo.
⁵ Mi yaa Damasi ca mbogo yeungɔ̄ kɔ̄ro
 gbaseere ti kaari.

[†] **1:2 1.2:** Siyɔ̄n ca ko nungba ko pe yinri Zheruzalemu ca ye.

[†] **1:3 1.3:** Nga kì yo fɔ̄: *Pè kapege taanri pye, fɔ̄ yεre tijere*, ko
 kɔ̄ro wo yen pè kapere pye fɔ̄ mari tagala ti yεs na. [†] **1:3 1.3:**
 Eza 17.1-3; 49.23-26; Zaka 9.1

Na wi yen ma cen wunluwo pi na wa Aven
 gbunlundege laga ki ni[†], mi yaa wi tɔngɔ
 mboo wɔ wa,
 konaa wunluwo kanŋala li yen ɳa kεε wa Beti
 Edēn[†] laga ki ni wi ni.
 Siri tara fenne pe yaa kari pe ni kulowo wa Kiri
 tara.»
 Yawe Yenŋele lo lì yo ma.

*Yenŋele yɔn senre nda tìla yo
 Gaza ca ki wogo na*

⁶ Pa Yawe Yenŋele lì yo yεεn fɔ:
 «Gaza[†] ca fenne pè kapege taanri pye,
 fɔ yεε tijεε;
 ki kala na, mìgi kòn maga tεεgε, fɔ mi se pe yaga
 mbajɔlɔwɔ;
 katugu pè lelegere yigi kasopiile ma saa pe le
 Edɔmu cenle woolo pe kεε.
⁷ Mi yaa kasɔn le Gaza ca mborɔ ti ni mberi sogo.
 Kona, ki kasɔn ki yaa ka ki wunluwo yinrε ti
 sogo.
⁸ Mi yaa Asidɔdi ca woolo pe tɔngɔ mbe pe kɔ,
 konaa wunluwo kanŋala li yen ɳa kεε wa
 Asikalɔn ca wi ni.
 Mi yaa yiri Ekirɔn ca woolo pe kɔrɔgɔ,

[†] **1:5 1.5:** Nga kì yo fɔ: *Na wi yen ma cen wunluwo pi na wa Aven gbunlundege laga ki ni*, Yenŋele senre sewεεlε pele ni, pège yɔnlɔgɔ ma yo fɔ: Aven gbunlundege laga woolo. [†] **1:5 1.5:** Nga kì yo fɔ: *Beti Edēn* ki kɔrɔ wi mbe ya logo fun fɔ: Kandanlaga ca.
[†] **1:6 1.6:** *Gaza ca kìla pye Filisiti tara fenne poro wogo.*

poro Filisiti tara fennē mbele pè koro go na, mbe
pe tōngō mbe pe kō.» We Fō, Yawe Yenjelē
lo lì yo mat†.

*Yenjelē yōn senre nda tīla yo
Tiri ca ki wogo na*

⁹ Pa Yawe Yenjelē lì yo yeeñ fō:
«Tiri ca woolo pè kapege taanri pye,
fō yere tijere;
ki kala na, mìgi kōn maga tegē, fō mi se pe yaga
mbajōlōwō.

Pè lelegere yigi kasopiile ma pe le Edōmu cénle
woolo pe kēe. Yōn finliwē mba pè le pe yeeñ
ni mbe pye nōsepiile, pee jatere pye pi na.

¹⁰ Mi yaa kasōn le Tiri ca mboro ti ni mberi sogo.
Kona, ki kasōn ki yaa ka ki wunluwō yinrē ti
sogo†.»

*Yenjelē yōn senre nda tīla yo
Edōmu tara ti wogo na*

¹¹ Pa Yawe Yenjelē lì yo yeeñ fō:
«Edōmu cénle woolo pè kapege taanri pye,
fō yere tijere;
ki kala na, mìgi kōn maga tegē, fō mi se pe yaga
mbajōlōwō;
katugu Edōmu cénle woolo pè taga pe sefennē pe
punjo na, na pe lagajaa tokobi ni,
pe sila pe yinriwē ta fyew.

Pe nañgbanwa pi yen na jōgōwō piin kōnlō fu, pe
nañgbanwa gōcō pi yen na kee yegē suyi.

† **1:8 1.6-8:** Eza 14.29-31; Zhere 47.1-7; Eze 25.15-17; Sofo 2.4-7;
Zaka 9.5-7 † **1:10 1.10:** Eza 23.1-18; Eze 26.1-28.19; Zhōwe 4.4-8;
Zaka 9.1-4; Mati 11.21-22; Luki 10.13-14

12 Mi yaa kasɔn le Tema ca ki ni mbege sogo.
 Kona, ki kasɔn ki yaa ka Bozira ca wunluwɔ
 yinre ti sogo[†].»

*Yenjelé yɔn senre nda tìla yo
 Amɔ cénle woolo pe wogo na*

13 Pa Yawe Yenjelé lì yo yεen fɔ:
 «Amɔ cénle woolo pè kapege taanri pye,
 fɔ yεre tijere;
 ki kala, na mìgi kɔn maga tεgε, fɔ mi se pe yaga
 mbajɔlɔwɔ;
 katugu pè Galadi tara jεelε mbele pe yεn
 kugborɔ ni pe lara ti walagi
 naga jaa mbe ka taga pe tara ti gbemε pi na.
14 Mi yaa kasɔn le Araba ca mbogo ki ni mbege
 sogo.
 Kona, ki kasɔn ki yaa ka ki wunluwɔ yinre ti
 sogo,
 malaga gbɔnpilige ki na,
 wa malaga gbeere ti sɔgɔwɔ,
 wa tifelinjbɔgɔ ki ni tisagbɔgɔ ki panmbilige.
15 Pe yaa ka pe wunlunaŋa wi yigi mbe kari wi
 ni kulowo, mbe pinle wo naa wi legbɔɔlo
 pe ni.» Yawe Yenjelé lo lì yo mat[†].

2

*Yenjelé yɔn senre nda tìla yo
 Mowabu cénle woolo pe wogo na*

1 Pa Yawe Yenjelé lì yo yεen fɔ:
 «Mowabu cénle woolo pè kapege taanri pye,

[†] **1:12 1.11-12:** Eza 34.5-17; 63.1-6; Zhere 49.7-22; Eze 25.12-14;
 35.1-15; Abi 1-14; Mala 1.2-5 [†] **1:15 1.13-15:** Zhere 49.1-6; Eze
 21.33-37; 25.1-7; Sofo 2.8-11

fō yere tijere;
 ki kala na, mìgi kòn maga tège, fō mi se pe yaga
 mbajɔ́lɔ́wɔ́;
 katugu pè Edɔmu cénle woolo pe wunlunaña wi
 kajerilere ti sogo mari pye cɔ́nrɔ́.

² Mi yaa kasɔ́n le Mowabu cénle woolo pe tara ti
 ni mberi sogo.
 Kona, ki kasɔ́n ki yaa ka Keriyɔ́ti ca wunluwɔ́
 yinre ti sogo.
 Pe yaa ka Mowabu cénle woolo pe tɔ́ngɔ́ wa
 tinmɛ́, naa malaga gbeere konaa mban-
 laga tinmɛ́ pi sɔ́gɔ́wɔ́.

³ Mi yaa pe yegɛ́ sinvɔ́ wo naa teele pe ni pe tɔ́ngɔ́
 mbe pe kɔ́ wa pe sɔ́gɔ́wɔ́.» Yawe Yenjelé
 lo lì yo ma†.

*Yenjelé yɔ́n senre nda tìla yo
 Zhuda cénle woolo pe wogo na*

⁴ Pa Yawe Yenjelé lì yo yέen fō:
 «Zhuda cénle woolo pè kapege taanri pye,
 fō yere tijere;
 ki kala na, mìgi kòn maga tège, fō mi se pe yaga
 mbajɔ́lɔ́wɔ́;
 katugu pè je Yawe Yenjelé li lasiri senre ti na.
 Pee li kondɛ́genjɛ́le ke yigi mbaa tanri ke na.
 Yarisunndo nda ti woro yaraga ka, to nda pe
 teleye pàa taga ti na faa,
 to pè yaga tì pe fanla.

⁵ Mi yaa kasɔ́n le Zhuda cénle woolo pe cara ti ni
 mberi sogo.

† **2:3 2.1-3:** Eza 15.1-9; 25.10-12; Zhere 48.1-47; Eze 25.8-11; Sofo
 2.8-11

Kona, ki kasɔn ki yaa Zheruzalemu ca wunluwo
yinre ti sogo.»

*Yenjelé yɔn senre nda tìla yo
Izirayeli woolo pe wogo na*

⁶ Pa Yawe Yenjelé lì yo yεen fɔ:
«Izirayeli woolo pè kapege taanri pye,
fɔ yere tijere;
ki kala na, mìgi kòn maga tεgε, fɔ mi se pe yaga
mbajɔlɔwɔ;

katugu pè lesinje wi pεrε kulo penjara na,
ma fyɔnwɔ fɔ wi suru kulo sawira na.

⁷ Pe maa fyɔnwɔ fennε pe tangala na pe yinre ti
yaari wa taambugo ki ni.

Paa yεnle mbe tanga kan mbele pe fanŋga kì
kologo pe yeri.

To wo naa wi pinambyɔ wi ni, pe ma ye jεlε
nungba wi kɔrɔgɔ mala mεgε ñga ki yεn
kpoyi ki tεgε fyɔngɔ ni.

⁸ Yaripɔrɔ nda pè shɔ fyɔnwɔ fennε pe yeri ma
tεgε pe fɔrɔ ti yɔnlɔ mberi sɔngɔrɔ pe na,
to pe yεn na sinlele ti na saraga wɔsaga
nungba nuŋgbα pyew ki tanla.

Wa pe yarisunndo gbɔgɔyinre ti ni, pè yigile wa
mbele na,
pe maa pe duvεn wi woo wa.

⁹ Ma si yala, mi wo na, mì Amɔri cεnle woolo pe
tɔngɔ ma pe wɔ wa pe yεgε,
poro mbele pàa tɔnlɔndɔnlo ndεs sediri tire ri,
konaa ma pye fanŋga ni paa tigbɔgɔ yεn.
Mì pe tɔngɔ maga lε wa go ki na fɔ ma saa gboŋ
wa tɔɔrɔ ti na[†].

[†] 2:9 2.9: Dete 3.8-11

10 Ma si yala, mì ye yirige wa Ezhipiti tara,
ma ye yegé sin yele nafa shyen ni wa gbinri wi
ni, ma Amɔri cénle woolo pe tara ti kan ye
yeri, ti pye ye woro.

11 Mì ye pinambiile pele wɔ, ma pe pye Yɛnŋɛlɛ
yɔn sɛnre yofɛnne;
ma ye lefɔnmbɔlɔ pele pye naziri woolo[†].
Izirayɛli woolo kii pye ma le?»
Yawe Yɛnŋɛlɛ lo lì yo ma.

12 «ɛen fɔ yè duvɛn kan naziri woolo pe yeri, a
pè wɔ ma pe yɔn fɔlɔ li jɔgɔ.
A yè yo fɔ Yɛnŋɛlɛ yɔn sɛnre yofɛnne paga kaa
Yɛnŋɛlɛ li yɔn sɛnre yuun.

13 Ye wele, mi yaa ye tangala mbe ye tɔngɔlɔ le
tara,
paa yegé nɔga na wotoro nɔ wì yin yarilire pɔgɔlɔ
ni wi ma kaa yaraga tɔngɔlɔ we.

14 Lere nɔ wì wege,
wi se ka ya mbe fe mbe lara.
Lere nɔ wi yɛn fanŋga ni,
wi fanŋga ki se ka ya kala yɔn.
Maliŋgbɔɔn nɔ wi yɛn kotogo ni,
wi se ka ya mboo yɛɛ shɔ.

15 Sandiga wɔnfɔ jɛnŋɛ wi se ka ya yere mbe sige.
Lere nɔ wì wege, wi se ka ya fe mbe shɔ.
Shɔn fevɔ jɛnŋɛ wi se ka ya fe mbe shɔ wi shɔn
wì na.

16 Ko pilige ko ni, nɔ wi yɛn kotogo ni
maliŋgbɔɔnlɔ pe ni,
wi yaa ka fe witiwaga ni.»

[†] 2:11 2.11: **Naziri woolo** poro yɛn leeple mbele pe ma pe
yɛɛ laga leeple sanmbala pe na, mbe yɔn fɔlɔ kɔn Yɛnŋɛlɛ
yeri mbaa tunŋgo piin li kan; Nɔmbu 6.1-8.

Yawe Yenjelé lo lí yo ma.

YEREWÉ NAA SENNGBANRA

3

3-6

*Yenjelé li yaa kití kɔn
Izirayeli woolo pe na*

¹ Yoro Izirayeli woolo wele, yoro mbele Yawe Yenjelé làà ye yirige wa Ezhipiti tara, li yen na senre nda yuun na waa ye na, na waa ye sege lomboongo ki na, yeri logo.

² Yawe Yenjelé lí yo fɔ:
«Mì ye wɔ, yoro cε, tara na cengelé ke ni fuun ke
cwgɛc.

Ko kì ti mi yaa ye le jɔlɔgɔ ye kambasinnde ti
kala na.»

³ Leele shyen mbe ya mbaa tanri ja,
na pee yon wa nunjba le?

⁴ Jara wi maa kuunru wa kɔlɔgɔ ki ni,
na wii yaraga yigi le?

⁵ Mere mbe ya sannjelé li yigi tara,
na pee yaakara tɛgɛ ti na li kan le? Aguwa wi ma
fugu,
na wii yaraga yigi le?

⁶ Pe ma mbanлага win wa ca nawa mbe leele pe
yeri malaga wogo na,

na leele pee fyε le?

Jɔlɔgɔ ma to ca ka na,
na Yawe Yenjelé lo nandanwa kala ma le?

⁷ Ki pyelɔmɔ nunjba pi na fun, we Fɔ, Yawe
Yenjelé le, lí se kala la pye,

na lii keli mbeli nawa kala li naga li tunmbyeele,
poro mbele pe yen Yenjelé yon senre
yofenne pe na gbén.

⁸ Na jara wiga kuuru,

Ambɔ wi se fyε?

Na we Fɔ, Yawe Yenjelé liga para, ambɔ wi yaa
soro mbeli yon senre ti yaga mbayowo?

Kiti nya wi yaa kɔn Samari ca ki na

⁹ Yaa ki yari wa Asidɔdi ca wunluwɔ yinre to
naa Ezhipiti tara wunluwɔ yinre ti ni fɔ:
«Ye ye yεε gbogolo wa Samari ca yanwira ti na.
Ye pan yege kafaara nda to naa ki lejɔlɔgɔ kagala
ŋgele ke wele.»

¹⁰ Yawe Yenjelé lì yo fɔ:
«Samari ca woolo pee kasinŋge pyewe jɛn.
Pe maa pe yinre ti yinni yaara nda pè shɔ fanŋga
na konaa nda pè koli ti ni.»

¹¹ Ki kala na, we Fɔ, Yawe Yenjelé pa lì yo yεen
fɔ:
«Juguye paa paan, mbe pan mbe tara ti maga.
Samari ca woolo, juguye pe yaa ye fanŋga ki
jɔgɔ,

mbe ye wunluwɔ yinre yaara ti koli mbe kari ti
ni.»

¹² Pa Yawe Yenjelé lì yo yεen fɔ:
«Yεgε ŋga na simbaala kɔnrifɔ wi ma sumbyɔ
wi pɔrɔ shyen nakoma wi nunjbokɔngɔ
ki wɔ wa jara wi yon ki ni maa shɔ,
Izirayeli woolo mbele pe yen ma cɛn wa Samari
ca, poro mbele pe yen ma cɛn ma sanga
sinleyaara na konaa Damasi ca tapiye

tiyɔɔnlɔ pe na, pa pe yaa ka pe shɔ juguye
pe kɛs ma.»

13 We Fɔ, Yawe Yenjelε, Yenjelε na yawa pi ni
fuun fɔ lì yo fɔ:

«Yaa nuru, yege sɛnre nda ti yo Zhakɔbu setirige
piile pe kan fɔ:

14 **«Pilige** ŋga ni mi yaa Izirayeli woolo pe le
jɔlɔgɔ

pe kapere nda pè pye ti kala na,
mi yaa Beteli ca saraga wɔsara ti jɔgɔ.
Saraga wɔsara ti yenjelε ke yaa kaari mbe toori
tara[†].

15 Yinre nda pè kan were sanga mɛgɛ ni, naa nda
pè kan kanga mɛgɛ ni, mi yaa ka ti ni fuun
ti jaanri.

Yinre nda pè kan solo ŋgangala ni, ti yaa ka
tɔngɔ.

Yinre tiyɔɔnrɔ ti ni fuun ti yaa ka toori mbe wɔ
wa.» »

Yawe Yenjelε lo lì yo ma.

4

1 Yawe Yenjelε lì yo fɔ:
«Yoro Samari ca jɛɛlε wele, yoro mbele ye tɔrɔ
paa Bazan tara nanɛɛlε pe yɛn,

ye pyeri ye sɛnre nda mi yaa yo ti logo.

Ye maa yuŋgbɔgɔrɔ fɛnnɛ pe jɔlɔ,

na fyɔnwo fɛnnɛ pe tege,

naga yuun ye rɛnɛ pe kan fɔ:

«Ye pan sinmɛ ni, jaŋgo we wɔ.» »

2 We Fɔ, Yawe Yenjelε lì wugu li yɛn kpoyi yegɛ
ŋga na ki na, ma yo fɔ:

† **3:14 3.14:** 2 Wunlu 23.15

«Piliye ya wa na paan, pe yaa ka tugurɔn
kandoɔlɔ le ye na, mbe ye tilele mbe kari
ye ni,

mbe ye setirige piile pe tilele mbe kari pe ni
paa yεgε ñga na pe ma kaa mbεŋgεlε yigi
njegengele ni we.

³ Ye ni fuun nujba nujba ye yaa ka yiri wa
ca ki mbogo furugusara ti ni,

mbaa kee wa ye yεgε yεgε.

Pe yaa ka ye purɔ mbe kari ye ni wa Erimɔ
yanwiga ki yeri.»

Yawe Yεnŋεlε lo lì yo ma.

*Izirayeli woolo pe sila yεnŋε
Yεnŋεlε li nagawa senre ti na*

⁴ Yawe Yεnŋεlε lì yo fɔ:
«Yaa kee wa Yεnŋεlε gbɔgɔsaga ki ni wa Beteli
ca,

ye saa kapere piin naa fɔnŋgo.
Yaa kee wa Yεnŋεlε gbɔgɔsaga ki ni wa Giligali
ca,

ye saa ka tari ye kapere ti na.

Ye saa ye yaayoro ti woo saraga pinliwε pyew,
yaa kee ye yaga wi ni pilige taanrindaanri pyew.

⁵ Saraga ñga ye ma wɔ ma Yεnŋεlε shari[†], yaa ki
woo leve buru ni, yaa wi sori.

Yaa nayinmε yarikanra wogo ki yuun,
yaa ki yari;
katugu ko kì ye ndanla, yoro Izirayeli woolo
wele.»

We Fɔ, Yawe Yεnŋεlε lo lì yo ma.

⁶ «Ko kala na, mi fun, mì fuŋgo wa ye cara ti ni
fuun ti ni.

[†] **4:5 4:5:** Levi 7.13

A yaakara tì jerege ye tara ti lagapyew ki ni.
 Konaa ki ni fuun, yee yenlè mbe sɔngɔrɔ,
 mbe pan na kɔrɔgɔ.»
 Yawe Yɛnŋɛlɛ lo lì yo ma.

⁷ «Mi fun mì tisaga ki yigi ye na yeyɛn taanri,
 sanni yarilire kɔnsanga wi sa gbɔn.
 Mì tisaga ki yaga kì to ca ka ni,
 ma ka yaga kii to wa.
 Kere ta tisaga ki ta,
 kere ta si tisaga ki ta.
 A ki kere ti yarilire tì waga.

⁸ Cara shyen nakoma cara taanri woolo la kari ca
 ka yegɛ ni mbe sa tɔnmɔ lagaja mbe wɔ.
 ɛn fɔ, pe sila wɔtɔnmɔ ta mbe pe wɔgɔ ki kɔ.
 Konaa ki ni fuun, yee yenlè mbe sɔngɔrɔ
 mbe pan na kɔrɔgɔ.»
 Yawe Yɛnŋɛlɛ lo lì yo ma.

⁹ «Mì ti a ye yarilire ti yɛn na waga konaa na
 fɔnri.
 Gbatɔ wì ye naŋgɔ kɔlɔgɔ yaara legere jɔgɔ, naa
 ye ɛrezɛn kɛɛre, naa ye figiye tire konaa
 ye oliviye tire ti ni.

Konaa ki ni fuun, yee yenlè mbe sɔngɔrɔ
 mbe pan na kɔrɔgɔ.»
 Yawe Yɛnŋɛlɛ lo lì yo ma.

¹⁰ «Mì tifelègɛ yama torogo wa ye sɔgɔwɔ
 paa yegɛ ŋga na kìla pye faa wa Ezhipiti tara we.
 Mì ti a pè ye lefɔnmbɔlɔ pe gbo tokobi ni.
 A ye juguye pè ye shɔnye pe shɔ ye yeri ma kari
 pe ni.

Wa ye maliŋgbɔɔnlɔ censaga ki ni, gboolo mbele
pe yɛn wa,
mì ti a pe nuwɔ pì ye ye ni.
Konaa ki ni fuun, yee yenlɛ mbe sɔngɔrɔ,
mbe pan na kɔrɔgɔ.»
Yawe Yenŋɛlɛ lo lì yo ma.

11 «Mì pele tɔngɔ wa ye sɔgɔwɔ
paa yεgε ɳga na mìla Sodɔmu naa Gomɔri cara
ti tɔngɔ we.

A yè piligi ma shɔ
paa yεgε ɳga na pe ma sumboyugo tile maga wɔ
kasɔn.

Konaa ki ni fuun, yee yenlɛ mbe sɔngɔrɔ,
mbe pan na kɔrɔgɔ.»

Yawe Yenŋɛlɛ lo lì yo ma.

12 «Ki kala na, Izirayeli, mi yaa ki jɔlɔgɔ kala
cenlɛ li pye ma na.

Kì kaa pye mi yaa ko pye ma na,
ma yεs gbegelɛ ma fili mi ɳa ma Yenŋɛlɛ na ni.
E, Izirayeli!»

13 Wele, Yenŋɛlɛ lo lì yanwira ti gbegele,
ma tifelɛgɛ ki da.

Lo li maa li nawa kagala ke nari sɛnwee wi na.
Lo li ma yembine li kanɳga ma laga ki laga,
na tanri wa tara na yanwira titɔɔnrɔ ti go na.
Li mεgε koyi ɳga Yawe Yenŋɛlɛ, Yenŋɛlɛ na yawa
pi ni fuun fɔ.

5

*Kunwɔ yurugo ɳga kila kɔ
Izirayeli woolo pe kan*

¹ Izirayeli sege woolo, sənre nda mi yaa yo, ki kunwɔ yurugo ɳga mi yaa kɔ mbe wa ye na, yege logo.

² Izirayeli woolo pè to paa yegε ɳga na sumboronanja mbajεen ma kaa to ma ku we. Wi se yiri naa.

Pe yɛn le sinlesaga,
lere woro wa mbe pe yirige.

³ Katugu pa we Fɔ, Yawe Yɛnŋεlɛ lì yo yεen fɔ:
«Nambala waga kele (1 000) ka yiri Izirayeli sege woolo pe ca ɳga ni mbe kari malaga na,
nambala cεnme pe yaa ka sɔngɔrɔ cε wa ki ca ki ni.

Nambala cεnme ka yiri ca ɳga ni, pe ni kε pe yaa sɔngɔrɔ cε.»

⁴ Katugu pa Yawe Yɛnŋεlɛ li yɛn naga yuun Izirayeli sege woolo pe kan yεen fɔ:

«Yaa na lagajaa,
pa ye yaa yinwege ta.

⁵ Yaga kaa kee saa na lagajaa wa Beteli ca.

Yaga kaa kee wa Giligali ca.

Yaga si kaa kee wa Bərisheba ca.

Katugu pe yaa ka Giligali ca woolo pe koli mbe kari pe ni kulowo.

Beteli ca ki yaa ka kannja kataga.

⁶ Yaa Yawe Yɛnŋεlɛ li lagajaa,
pa ye yaa yinwege ta.

Na ko si pye, yoro Zhozefu setirige piile, li yaa ye pε paa kassɔn yɛn,

ɳga ki yaa ye sogo,

fɔ lere kpe se ta wa Beteli ca mbege figi.

7 Ye ma kaselege ki kanῆga maga pye paa
yaritisorogo yεn,
ma kasinῆge ki jan tara.

8 Yawe Yenjεlε lo lì wɔnñgɔlɔ ḥgele pe yinri
ŋgonɔ gbɔgɔ pire konaa wɔnnndaanla ke
da.

Lo li ma ti yembine li ma wɔ,
ma ti laga ki ma laga.

Li ma kɔgɔje tɔnmɔ pi pye pi ma pan,
mbe suu wo tara ti na.

Li mεgε koyi ḥga Yawe Yenjεlε.

9 Lo li ma ti jɔgɔwɔ ma gbɔn lere ḥa wi yεn
fanῆga fɔ wi na,
konaa ma malaga sigeca ki tɔngɔ.

10 «Lere ḥa wi maa yeresaga kaan kasinῆge ki
yeri wa kití kɔnsaga,
ye ma wo panra.

Lere ḥa wi ma kaselege ki yo maga flige,
wo yεn ma ye mbεn.

11 Ye maa nii fyɔnwɔ fennε pe go na; pe bile ḥa
pè kɔn, ye maa wa lagala wi na naa taa.

Ki kala na, yinrε tiyɔnrɔ nda yè kan sinndεerε
nda pè te ti ni,

ye se cεn wa ti ni fyew.

Erεzen keεre tiyɔnrɔ nda yè kɔn,
ye se ka ti duven wa wɔ.

12 Katugu mì ye kambasinnde legεre ti jεn,
konaa ye kapere legεre ti ni.

Ye maa lesinmbele pe jɔlɔ;

ye maa yεnlεgi yarikanra na, na fyɔnwɔ fennε
pe tanga ki shoo pe yeri wa kití kɔnsara ti
ni.

13 Ki kala na, lere ḥa wi yen kajenje, wila la para
ki wagati wi ni,

katugu ki wagati wi ma pye wagati tipee.

14 Yaa kajenje ko lagajaa yaa ki piin,
ye tipege pyewe po yaga, jaŋgo ye yinwege ta;
jaŋgo Yawe Yenjel, Yenjel na yawa pi ni fuun
fɔ li pye ye ni kaselege na, paa yegé ḥga
na yaa ki yuun we.

15 Ye tipege ki panra, kajenje ko mbe ye ndanla.
Kasinje ko mbe fanjga ta wa ye finliwé pye-
sara ti ni.

Kona, kana pa Yawe Yenjel, Yenjel na yawa
pi ni fuun fɔ li yaa yoro Zhozefu setirige
piile mbele yè koro ye yinriwé ta.

16 «Ki kala na, Yawe Yenjel, Yenjel na yawa pi
ni fuun fɔ, we Fɔ we, pa wì yo yeeen fɔ:
Wa katoro ti ni fuun ti ni, naa ca nawa konjolo
ke ni fuun ke ni, gbelege na yinrigi na
yuun fɔ: <Yoyi! Yoyi!>

Pe yaa ka kere konfenne pe yeri kunwo gbelege
ki na,
mbe mbele pe kunwo yuuro ti jen pe yeri paa
yungbɔgɔrɔ yuuro koo.

17 Wa erezən keere ti ni fuun ti ni, pe yaa kaa
kunwo gbelege gbele,
na mi ka ka toro wa ye sɔgɔwɔ we.»
Yawe Yenjel lo lì yo ma.

Yawe Yenjel li pilige ye

18 Jcl̄go yen ye wogo, yoro mbele yaa Yawe
Yenjel li pilige ki singi ki pan we.

Yingi yaa singi Yawe Yenjelé li pilige ki pan ki
kan ye yeri?

Ki pilige ki yaa ka pye diwi pilige.
Yanwa se ka yiri ki pilige ki ni.

¹⁹ Ye yaa ka pye paa lere wa yen, ḥa wila fee jara
yεgε,
a cεngε urusi kà si saa fili wi ni;
nakoma a wì saa ye wa wi go, maa kεs ki kan
maga jiige mbogo ki na,
a wccgɔ suu nɔ.

²⁰ Mì yo Yawe Yenjelé li pilige ki yaa ka pye diwi
pilige,
yanwa se ka yiri ki pilige ki ni?
Ee, ki yaa ka pye diwi wɔlɔ pilige.
Yanwa se ka yiri.

*Izirayeli woolo pe yen na
Yenjelé li gbogo yεgε ḥga na,
kii yala li yεgε na*

²¹ Yawe Yenjelé lì yo fɔ:
«Ye shεrεgε feti piliye yìlan mbεn, yi kala woro
na na.

Ye shεrεgε musaga wì la kɔ na na.

²² Na yaga pan mbe saara sogoworo naa muwε
saara wɔ na yeri,
mi se yεnlε ti na.

Ye napire nda yè gbegele, a tì tɔrɔ, ma pan mari
wɔ na yeri nayinmε saara,
mi yεrε woro nari wele.

²³ Ye ye yuuro tinmε pi lali na ni.
Mi woro na jaa mbaa ye ḥgɔni magala li nuru
naa.

²⁴ Eεn fɔ ye kaselege ki yaga ki yiri, paa yegɛ
ŋga na pulugo tɔnmɔ ma kaa na janri na
yinrigi we.

Kasinjge kila yinrigi paa lafogo yen, n̄ga ki se waga.

25 «Yoro Izirayeli sege woolo wele, yegelə nafa
shyen ńgele yè pye wa gbinri wi ni, yaa yaayoro
saara naa muwë saara wò na yeri ki wagati wi
ni le?

26 Nga ye yen na piin nala, na ye yarisunŋgo Sikuti ḥga ki yen ye wunlunaŋa ki tungu konaŋ ye yarisunŋgo ḥga ki yen Wɔnno Kiyuni ki ni, to nda ti yen ye kεe yɔnlɔ tungo, yaa pye na ko piin ki wagati wi ni le? Yēge jen ma yo ko sila pye.

²⁷ Ki kala na, mi yaa ye koli mbe kari ye ni kulowo, fo wa Damasi ca ki punqo na.»

Yawe Yenñelé lo lí yo ma.

Li mæge koyi nga Yenñele na yawa pi ni fuun fō.

6

*Jclgɔ̄ yen Izirayeli tara
penjagbɔ̄cɔ̄ fenne naa legbɔ̄cɔ̄
pe wogo*

¹ Leele mbele pe yen ma cen yeyinnge na wa
Siyon ca ki ni,

kona a mbele pe jigi wi yen ma cen pe na wa
Samari yanwiga ki na,

jɔlgo yen pe wogo.

Jologo yen Izirayeli cengelə teele mbele pe yen
censara kongbannda ti na pe wogo,
poro mbele leele pe maa paan pe kɔrɔgo na pe
yewe pe pe saga.

2 Ye kari wa Kaline ca ye sa ɳga ki pye wa ki wele.

Ye yiri le ye kari wa Hamati cagbəgə ki ni.

Ko puŋgo na, ye kari wa Filisiti tara fennə pe ca Gati ki ni.

Yege wele na kaa pye ki cara ti jiti ma wε ye wunluwɔ shyen mba pi na,
na kaa si pye pe tara tì gbəgə ma wε ye woro ti na.

3 Ye yεn naga lagajaa mbe jɔlɔgə pilige ki lali ye yεε ni,

εεn fɔ legbogo kagala koro ye yεn na yɔŋgə ye yεε ni.

4 Pè sinlε lakajanye mbele pè gbegele solo ɳgangala ni pe na,

ma sεnŋgele sangasanga sinleyaara na.

Wa yaayoro ɳgbelege ki ni, simbapεnε yirifɔnmbɔlɔ naa napεnε yirifɔnmbɔlɔ mbele pè tɔrɔ tɔrɔ wa naŋgbɔŋgo,

poro pe ma wɔ na kuun na kaa.

5 Pe maa go fu yuuro koo ɳgɔni wi na,
pe maa pe yεε yaan,

paa yεgε ɳga na Davidi la pye, na yarigbɔnɔ fɔnndɔ gbegele yɔrɔ woro.

6 Pe maa duvεn wi woo jεŋgele ke ni kè yinyin,
na pe yεε faa sinmε nuwɔ taan jεmbε ni.

Εεn fɔ jɔgɔwɔ mba pi yεn ma Zhozefu wunluwɔ pi ni fuun pi maga mbe to pi na, ko si pe jori.

7 Ki kala na, poro pe yaa yigi koŋgbanmbala,
mbe kari pe ni wa kulowo pi ni.

Ki ka pye ma, pe liwen gbo naa pe səgəlo gbo
li yaa kɔ mbe wɔ wa.

8 We Fɔ, Yawe Yenjelé lì wugu li yeeera mege ki na. Yawe Yenjelé, Yenjelé na yawa pi ni fuun fɔ lì yo fɔ:

«Zhakɔbu setirige piile pe yee gbo gow
kapyegele kànla mbɛn.

Pe wunluwɔ yinre ti kala lii na ndanla.

Mi yaa ca ko naa ki nawa yaara ti le ki juguye pe kɛɛ.»

9 Na go ŋga woolo ka koro leeble ke, poro fun pe yaa ka ku.

10 Na gboo wi lere wa ka pan mboo le wa go ki ni, mbe yiri wi ni mbe yo wi yaa saa sogo[†], na kiga yala lere wa yɛn wa go yɛgɛ, wi yaa ka wo yewe mbe yo fɔ: «Lere wa yɛn wa ma ni naa le?» Pa ko fɔ wo yaa wi yɔn sogo mbe yo fɔ: «Ayoo, lere woro laga.» Kona, ŋa wì ku wi lere wi yaa wi pye mbe yo wi pyeri, katugu kii daga pe Yawe Yenjelé li mege ki yeri.

11 Wele, Yawe Yenjelé li yɛn na konɔ na kaan li na:

Li yaa ka yungbɔrɔ ŋgbɔrɔ ti jaanri, mbe yumbigile ke pye yumbara.

[†] **6:10 6.10:** Ki verise ŋa wi sɛnre ti woro ma filige. Ki yaa pye Amɔsi wi yɛn na para tara to yegɛwɛ sɛnre na, mba pi yaa ka ti lelegere mbe ku fɔ pe se ka wagati ta mbe gboolo pe le. Ko yaa ki kan paa gboolo pe sori. Yɛgɛ o yɛgɛ, Yenjelé sɛnre yofɔ wi yɛn na ŋga yuun mbege filige, ko yɛn fɔ legbogo ki yaa ka legɛ fɔ mbele pe yaa ka koro go na, pe se ka ya mbe gboolo pe le.

12 Yege logo ma yo shɔnye pe maa fee yaanŋguro na le?

Lere maa fali ti na falinɛrɛ capige ni le?

Σen fo, yè kaselege ki kanŋga maga pye paa shɔnṛo yɛn, ma kasinnge ki tɔnli wi kanŋga maa pye paa yaritisorogo yɛn.

13 Lodebarit[†] ca ŋga yè ya ki ni, ye yɛn na yɔgɔri ko kala na, na yuun fo: «Ye sigi jɛn mbe yo we yɛera fanŋga ko kì ti we Karinayimu[†] ca ki shɔ wi le?»

14 Ki kala na, ye wele, mi ŋa Yawe Yenŋele, Yenŋele na yawa pi ni fuun fo mì yo fo: «Yoro Izirayeli sege woolo wele, mi yaa cɛnle la yirige mbe wa ye na. Pe yaa ka ye jɔlo, mbege le wa Hamati ca yɔn ki na fo sa gbɔn wa Araba tara lafogo ki na.»

YARIYANRA NDA AMCSI WILA YAN

7

7-9

*Yariyanga koŋgbanŋga
ŋga Amɔsi wila yan: Gbatɔ kala*

1 We Fo, Yawe Yenŋele làa yariyanga ŋga naga na na, koyi ŋga yɛen. Ye wele, làa gbato lęgerɛ yirige, yan ŋga pe ma kɔn wunlunaŋa wi kan ki kɔnŋgɔlɔ, sanga ŋa ni yan ki nuru na fiin naa fɔnŋgɔ we.

[†] **6:13 6.13:** Eburu sɛnre ti ni, Lodebari kɔrɔ wowi ŋa fo yaraga ma. [†] **6:13 6.13:** Eburu sɛnre ti ni, Karinayimu kɔrɔ wowi ŋa fo yawa.

² Naa gbatō wìla kaa yan ñga wa tara ti ni ki ka maga kɔ̄ sanga ña ni, a mì sho fɔ̄: «We Fɔ̄, Yawe Yenjelé, mi yen nɔ̄o yenri, ma we kala yaga! Nakoma Zhakɔ̄bu woolo pe yaa baro mɛlɛ, poro mbele pè kologo we?»

³ Kì pye ma, a Yawe Yenjelé lì sili jatere wi kanŋga ma sho fɔ̄: «Ko se pye naa.»

*Yariyanga shyen wogo
ñga Amɔ̄si wìla yan: Kasɔ̄n kala*

⁴ We Fɔ̄, Yawe Yenjelé làa yariyanga ñga naga na na naa, koyi ñga yεen. Ye wele, we Fɔ̄, Yawe Yenjelé làa kasɔ̄n tirige mbe kiti kɔ̄n ki ni. A ki kasɔ̄n kì kɔ̄gɔ̄je gbɔ̄ ña wa tara ti nɔ̄gɔ̄ wi tɔ̄nmɔ̄ pi waga. Kìla pye na Izirayeli tara ti sori.

⁵ Kona, a mì sho fɔ̄: «We Fɔ̄, Yawe Yenjelé, mila ma yenri, maga yerege ma! Nakoma Zhakɔ̄bu woolo pe yaa la baro mɛlɛ, poro mbele pè kologo we?»

⁶ A Yawe Yenjelé lì sili jatere wi kanŋga. We Fɔ̄, Yawe Yenjelé, a lì sho fɔ̄: «Ko fun ki se pye naa.»

*Yariyanga taanri wogo
ñga Amɔ̄si wìla yan:
Taanlamana li kala*

⁷ Kona, we Fɔ̄ Yenjelé làa yariyanga ñga naga na na naa, koyi ñga yεen. Ye wele, we Fɔ̄ wìla pye ma yere mbogo na, ñga kì yiri ma kari naayeri. Mbogo sinmana la pye wi kεε.

⁸ A Yawe Yenjelé lì silan pye fɔ̄: «Amɔ̄si, yinji maa yaan?»

A mì sili yɔ̄n sogo ma yo fɔ̄: «Mbogo sinmana li.»

A Yawe Yenjelé lì sho fō: «Wele, mi yaa na mbogo sinmana li taga Izirayeli, na woolo pe na mbe pe taanla mbe wele, na kaa pye pe sin. Mi se pe kala yaga fyew.

⁹ Izaki setirige piile pe maa Yenjelé li gbogo tinndiye mbele na, pe yaa ka joggé mbe wó wa. Izirayeli woolo pe shériyinré ti yaa ka tóngé mbe wó wa. Mi yaa ka yiri wunlunaña Yerobowamu wi go woolo pe körögé tokobi ni.»

*Amosi naa saraga wócfé
Amaziya wi ni pe kala*

¹⁰ Kona, a saraga wócfé Amaziya ña wila pye wa Beteli ca, wì si tunjgo torogo wa Izirayeli tara wunlunaña Yerobowamu wi yeri, ma yo fō: «Amosi wì yon le ma na laga Izirayeli woolo pe soggowó. Tara woolo pe se ya mboo senyoro ti kun pe yee ni,

¹¹ katugu pa Amosi wì yo yeesen fō:
<Pe yaa Yerobowamu wi gbo tokobi ni,
mbe Izirayeli woolo pe koli mbe kari pe ni
kulowo, mbe lali pe tara ti ni.»

¹² A Amaziya wì si Amosi wi pye fō: «Kari ma wó laga, mboro yariyanra yanfó ña we. Fe ma kari wa Zhuda tara. Ma saa nii wa, maa Yenjelé yon senre ti yuun wa ma.

¹³ Eén fō maga ka koro mbaa Yenjelé li yon senre ti yuun laga Beteli ca, katugu wunlunaña wo shérigo yi, wunluwó go yi.»

¹⁴ A Amosi wì si Amaziya wì yon sogo ma yo fō: «Mi woro Yenjelé yon senre yofó, mi si woro Yenjelé yon senre yofenné pe fórogófenné wo wa. Eén fō, mi yen yaayoro korofó, mi maa na

yon suro ti taa na yinrigi wa sikomori tige pire to ni.

¹⁵ Eεn fo, Yawe Yenjelé lìlan le mala wɔ wa yaayoro ti puŋgo na, ma yo mbe saa Yenjelé li yon senre yuun Izirayeli, li woolo pe kan.

¹⁶ Yawe Yenjelé li senre ti logo koni, mborø ña mà yo fo mi ka ka Yenjelé li yon senre yo Izirayeli woolo pe wogo na konaa mbe para mbe wa Izaki setirige piile pe na we.

¹⁷ Nda mà yo ti kala na, Yawe Yenjelé li yen naga yuun ma kan fo:

<Ma jɔ wi yaa kaa nanjara piin wa ca nawa.

Pe yaa ka ma pinambiile naa ma sumborombiile pe gbo tokobi ni.

Pe yaa kɔɔn keere ti taanla taanlamana ni, mberi yεεlε.

Mboro jate pe yaa kɔɔn gbo tara ta yεgε ni.

Pe yaa ka Izirayeli woolo pe koli mbe kari pe ni kulowo, mbe lali pe tara ti ni.» »

8

*Yariyanga tijere wogo
ŋga Amosi wila yan:
Kanja pige yenle nuŋgbɑ tige pire ni*

¹ We Fo, Yawe Yenjelé làa yariyanga ñga naga na na naa, koyi ñga yεεn. Ye wele, mìla kanja pige yenle yan tige pire ni nda tì pe.

² A Yawe Yenjelé lì silan yewe ma yo fo: «Amosi, yŋgi maa yaan?»

A mì sili yon sogo ma yo fo: «Kanja pige yenle nuŋgbɑ kanga tige pire ni, nda tì pe.»

Kona, a Yawe Yenjelé lì sho fɔ: «Izirayeli, na woolo pe kɔsanga wì gbɔn. Mì se pe kala yaga naa fyew.

³ Ko pilige ko ni, yuuro nda ti maa koo wa wunluwɔ go ki ni, ti yaa kanŋga mbe pye kunwɔ gbeere. Mi na ye Fɔ, Yawe Yenjelé muwi mì yo ma. Katugu gboolo pe yaa ka lège lagapyew. Pe yaa ka pyeri mbaa pe waa lagapyew.»

*Izirayeli woolo pe wunluwɔ
pi jɔgɔ kala*

⁴ Yoro mbele ye maa fyɔnwɔ fennɛ pe yuun laga tara ti ni, na mbele pe yɛn yunjgbogɔrɔ ni pe tɔnri, yege sɛnrɛ nda ti logo.

⁵ Ye maa yuun fɔ: «Yevɔnŋɔ feti wi yaa kɔ wagati wiwiin, jan̄go we ta waa we bile wi pere? Cenpilige ki yaa kɔ wagati wiwiin, jan̄go we ta we we yarilire bondoolo pe yɛngelɛ?»

We yaa tiwiyaraga ki kologo, mbe yaara ti sɔnŋɔ ki ɔgban, mbe we culoye pe gbɔn mbe pe piri mbaa leele pe nii.

⁶ Mbele pe yɛn yunjgbogɔrɔ ni, we yaa pe lɔ penjara na mbe pe pye kulolo, mbe fyɔnwɔ fennɛ pe suru kulolo sawira na.

We yaa ka we bile sifege ki pere yere.

⁷ Yawe Yenjelé na Zhakɔbu wi maa wi yee gbogo li kala na, lì wugu ki na ma yo fɔ:

«Mi se fegɛ pe kapyege ka kpɛ na.

⁸ Ki kala na, tara ti yaa ka yegɛ.

Tara na woolo pe yaa kaa kunwɔ gbelege gbele.
 Tara ti ni fuun ti yaa ka yiri paa Nili gbaan wi
 yɛn.

Ti yaa ka yiri mbe tigi paa Ezhipiti tara gbaan wi
 yɛn.

9 We Fɔ, Yawe Yɛnŋɛlɛ lì yo fɔ: Ko pilige ko ni,
 mi yaa ti yɔnlɔ ki to yɔnlɔfugo na.

Mi yaa ti diwi mbe ye laga tara ti lagapyew ki ni
 yɔnlɔ na.

10 Mi yaa ye shɛrɛgɛ fetiye pe kanŋga mbe pe pye
 kunwɔ gbelege,
 mbe ye yuuro ti kanŋga mberi pye yuŋgbɔgɔrɔ
 sɛnre.

Mi yaa ti ye ni fuun ye kunwɔ yaripɔrɔ le wa ye
 sɛnŋgele ke ni, mbe ti pe ye yinre ti kulu.

Mi yaa kunwɔ kayanga le tara woolo pe ni
 paa yɛgɛ ŋga na pinambyɔ nungba pe ka ku ki
 ma pye we.

Ki kɔsaga ki yaa pye nandangawa pilige.»

11 We Fɔ, Yawe Yɛnŋɛlɛ lì yo fɔ:
 «Piliye ya wa na paan, mi yaa fungo wa laga tara
 ti ni.

Ki fungo ki se ka pye yaakara lama kala na,
 ki wɔgɔ ki se ka pye tɔnmɔ lama kala na,
 εen fo Yawe Yɛnŋɛlɛ li sɛnre ti logowo fungo naa
 wɔgɔ kala li.

12 Pe yaa kaa yanri la toro faa kɔgɔjeye pe
 cɔwgɔcɔ,
 mbe yiri yɔnlɔparawa kamɛŋge kɛɛ yeri mbe
 kari yɔnlɔ yirisaga yeri.

Pe yaa kaa kee mbaa paan, mbaa Yawe Yɛnŋɛlɛ
 li sɛnre ti lagajaa,
 εen fɔ pe se kari yan.

¹³ Ko pilige ko ni, sumbonɔ̄ tiyɔ̄cnlɔ̄ poro naa lefɔ̄nmbɔ̄lo pe ni,

pe fanjga ki yaa ka kɔ̄ pe ni wɔ̄gɔ̄ ki kala na.

¹⁴ Mbele pe maa wungu Samari ca yarisunŋgo ki na, na yuun fɔ̄: «Dan ca yarisunŋgo ki koro yinwege na!»

naga fɔ̄: «Sherege ḥ̄ga ki maa piin wa B̄erisheba ca, ki koro wa suyi!»

Pe pe ni fuun pe yaa ka toori, wa kpe se ka ya yiri naa.»

9

Yariyanga puŋgo wogo ŋ̄ga Amɔ̄si wila yan

¹ Kona, a mì si Yawe Yenŋele li yan lì yere wa saraga wɔ̄saga ki na. A lì sho fɔ̄:

«Sh̄erigo gbɔ̄gɔ̄ tiyagala ke gona tɔ̄nyaara ti gbɔ̄n,

jan̄go go ki yeɔ̄nrɔ̄ shɔ̄nye pe yegεyεgε.

Mari yaari mari wo leeple pe ni fuun pe yinre ti na.

Mbele ka koro go na pe ni, mi yaa ti pe pe gbo tokobi ni.

Ali nun̄gb̄a wo se ya fe pe ni, wa kpe se sho pe ni.

² Ali na paga sa ye wa kuulo tara, mi yaa pe tilele mbe pe wɔ̄ wa na kε̄s ki ni.

Ali na paga lugu mbe kari wa yenŋele na, mi yaa pe tirige.

³ Ali na paga sa lara wa Karimeli yanwiga ki go na,

mi yaa sa pe lagaja wa mbe pe yigi.

Ali na paga lara na na wa kɔ̄gɔ̄je wi nɔ̄gɔ̄,

mi yaa konɔ̄ kan wɔ̄cgo ki yeri ki sa pe nɔ̄ori wa.

⁴ Ali na paga kari pe ni kulowo wa pe juguye pe
yeri,

mi yaa ti pe pe gbo tokobi ni wa.

Na yεgε ki yaa pye pe na, mbe jɔ̄lögɔ̄ wa pe na,
ki se pye pe na mbe kajεŋgε pye pe kan.

⁵ We Fɔ̄, Yawe Yεnŋεlε na yawa pi ni fuun fɔ̄ liga
jiri tara ti na, ti ma yεgε.

Tara na woolo pe maa kunwɔ̄ gbelege gbele.

Tara ti ni fuun ti ma yiri

paa Nili gbaan tɔ̄nmɔ̄ pi yεn,

mbe si to paa Ezhipiti tara gbaan tɔ̄nmɔ̄ pi yεn.

⁶ Yawe Yεnŋεlε lili cεnsaga ki kan wa yεnŋεlε na,
mεε naayeri wi tεgε tara ti go na.

Li ma kɔ̄gɔ̄je tɔ̄nmɔ̄ pi yeri maa wo tara ti na.

Li mεgε koyi ɳga Yawe Yεnŋεlε.»

Kiti kɔ̄ngɔ̄ ɳga kì sin

⁷ Yawe Yεnŋεlε lì yo fɔ̄:

«Izirayεli woolo, ye woro yaraga ka na yεgε na
mbe wε Etiyopi tara woolo pe na.

Mì yoro Izirayεli woolo ye yirige wa Ezhipiti tara
paa yεgε ɳga na mìla Filisiti tara fennε pe yirige
wa Kafitɔ̄ri tara, konaa ma Siri tara fennε
pe yirige wa Kiri tara.

⁸ Ye wele, mi ɳja ye Fɔ̄, Yawe Yεnŋεlε, ki wunluwɔ̄
mba pi yεn kajɔ̄cgo pyefɔ̄, na yεgε yεn pi
na.

Mi yaa pi tɔ̄ngɔ̄ mboo wɔ̄ laga tara ti ni.

Konaa ki ni fuun, mi woro na jaa mbe Zhakɔ̄bu
woolo pe ni fuun pe tɔ̄ngɔ̄.»

Mi ɳja Yawe Yεnŋεlε, muwi mì yo ma.

⁹ «Ye wele, mi yen na konɔ kaan, fɔ pe Izirayeli
woolo pe yuguyugu wa cengelɛ sanŋgala
ke ni fuun ke sɔgɔwɔ, paa yεgε ŋga na pe
ma kaa shɔgɔlɔ le kɛnme ma ke jεlε we[†],
ali yaanŋgumbile nuŋgba lo se to tara.

¹⁰ Ee, kapere pyefennɛ mbele pe yen wa na woolo
pe ni, tokobi wi yaa ka pe gbo, poro mbele
pe maa yuun fɔ: <Jɔlɔgɔ se yɔngɔ we ni, ki
se si gbɔn we na.» »

*Yenŋele lì yɔn fɔlɔ le mbe sɔngɔrɔ
Izirayeli woolo pe ni wa pe tara*

¹¹ Yawe Yenŋele lì yo fɔ:
«Ko pilige ko ni, mi yaa Davidi wi paraga go ŋga
kila toori ki yirige, mbege kan naa fɔnŋgɔ.
Mi yaa kaga jɛenrisara ti gbegele mberi tɔn,
mbege jɔgɔsara ti gbegele, mbege yirige mbege
yerege,
mbege kan naa fɔnŋgɔ paa yεgε ŋga na kila pye
faa we;

¹² jaŋgo pe Edɔmu cɛnle woolo mbele pe yaa ka
koro go na pe tara ti shɔ peri ta naa,
konaa cengelɛ ŋgele fuun na mεgε ki yen na
yinri ke na ke tara ti ni.

Mi ŋa Yawe Yenŋele, muwi mì yo ma, mi yaa sigi
pye mbege yɔn fili.»

¹³ Yawe Yenŋele lì yo fɔ:
«Ye wele, piliye ya wa na paan, ŋa wila wari,
wiga kɔ, kii yaa mɔ yarilire kɔnfɔ wi yaa
taga wi na,

[†] **9:9 9:9:** Kila pye pe ma yarilire pire ti le kɛnme gbɔgɔ ni, mberi
jεlε mbe yaanŋgumbire nda tì pinlɛ ti ni ti wɔ wa ti ni.

ŋa wila εrezən pire ti tangala nari tɔnmɔ pi woo,
 wiga kɔ, kii yaa mɔ yarilire lugufɔ wi yaa
 taga wi na.

Kona, duvən fɔnnɔ wi yaa kaa fuun wa yanwira
 ti na,
 wi yaa kaa fuun mbe yiri wa tinndiyə pe ni fuun
 pe na.

¹⁴ Mi yaa ka Izirayeli, na woolo pe sɔngɔrɔ mbe
 pe wɔ wa kulowo pi ni.

Pe yaa ka pe cara nda tì yaari ti kan naa fɔnnɔgɔ,
 mbe cɛn wa ti ni.

Pe yaa ka εrezən tiire sanri naa fɔnnɔgɔ mbe kaa
 ti duvən wi woo.

Pe yaa ka naŋgɔ kɔɔrɔ kɔn mbe tire sanri wa ti
 ni, mbe kaa tige pire ti kaa.

¹⁵ Mi yaa pe teŋge naa fɔnnɔgɔ wa pe tara.

Tara nda mì kan pe yeri, pe se ka pe purɔ mbe
 pe yirige wa ti ni naa fyew.»

Mi ŋa Yawe Yenŋeɛlɛ, ma Yenŋeɛlɛ le, muwi mì yo
 ma.

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8